

**Delta i debatten,
skriv til oss!**

SEND DITT INNLEGG TIL: DEBATT@NATIONEN.NO

Innlegg kan også sendes per post til Nationen, Postboks 9390 Grønland, 0135 Oslo. Merk konvolutten «debatt». Innlegg som sendes elektronisk blir prioritert.

TEKSTLENGDER:

Kronikk: Maks 4900 tegn med mellomrom.

Leserinlegg: Maks 2000 tegn

Du kan også levere innlegg på nationen.no

Kronikker honoreres som hovedregel ikke. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innsendt stoff og til å publisere det på alle våre plattformer.

Kronikk

Utbygging: Mandag 1. april kommer en nasjonal plan for vindkraft på land.

Foto: Siri Juell Rasmussen

Vindkraftplan i konflikt med naturen

Verden står overfor farlige klimaendringer, som truer natur og økosystemer. Klimaendringene og tapet av naturmangfold er to utfordringer som må løses i fellesskap. Naturvernforbundet er bekymret for konsekvensene av regjeringens kommende vindkraftplan, som har fått tittelen «Nasjonal ramme for vindkraft på land».

Langs kysten og i fjellheimen fører allerede utbygging av store vindkraftanlegg til ødeleggelse av naturområder og arts mangfold. Dette gir store negative konsekvenser for friluftsliv og naturbaserte næringer.

Da Stortinget ba om en plan for vindkraft, påpekte man at det skal tas mer hensyn til natur og at konsesjonssystemet skal strammes inn, slik at konfliktene kan dempes. Vi frykter at planen kommer til å gjøre det stikk motsatte. Norges vassdrags- og energidirektorats arbeid med nasjonal ramme ser ut til å kunne føre til ødeleggelse av store, urørte og verdifulle natur- og friluftsområder. I tillegg ser det ut til at planen i svært liten grad tar hensyn til reinbeite næringen og reiselivet.

Vindkraftverker areal-

Utslippene har økt

«Mens resten av Europa har kuttet mye i sine klimagassutslipp, har de norske utslippene økt de siste 30 årene.»

krevende, og bransjen søker dessverre i områder som er lite påvirket av menneskelig aktivitet. Mange av disse områdene har store verneverdier som er uforenlig med utbygging. I tillegg kommer omfattende veinett og kraftlinjer som stykker opp og drenerer områdene. Det skaper store problemer for arealkrevende arter. Fugler og flaggermus drepes av turbinene, myrer dreneres og hydrologiske forhold forandres.

Det er et sterkt økende omfang av vindkraftprosjekter i Norge, og det kan gi et betydelig tap av verdifulle natur- og friluftsområder. Det blir konflikt når anlegg bygges eller planlegges i samenes reindriftsområder og på steder med viktige fugletrekk, villrein og sårbare arter som hubro og hønehaug. Samtidig mangler vi kunnskap om hvordan vindkraftutbygging påvirker arter og artsgrupper. Det er alvorlig, og derfor er konfliktene store, mange og økende.

Dessverre er det mange eksempler på svært konfliktfylte vindkraftsaker. I Trøndelag er det gitt konsesjon til fire anlegg som alle berører hubroens leveområder. Hubroen er en sterkt truet art som vil risikere å miste for fremtiden.

Stølsheimen er et av Hordalands siste, sammenhengende og nærmest urørte natur- og friluftsområder, med et mylder av fuglearter og leveområder for villrein. Her er det planer om 250 turbiner med til sammen 200 kilometer vei. Anlegget vil tilsvare 125 fotballbaner, midt i den norske fjellheimen. Hvis en vindkraftplan tillater en slik rasering, er den absurd.

Gjennom prosessen med nasjonal ramme ser det ut til at Finnmark er et av fylkene som kan få størst utbygging, ene og alene fordi naturen her er lite kartlagt og reindrifta tillegges for liten verdi.

Naturvernforbundet mener at nasjonal ramme for vindkraft må unnta alle inngrepssvære naturområder, potensielle verneområder, leveområder for vill og tam rein, alle områder som inneholder rødlista naturtyper og leveområder for rødlista og sensitive arter, som for eksempel hubro. Det samme gjelder alle viktige fugle- og flaggermus-trekk, vandringsområder for arealkrevende arter, samt hi- og leveområder for truede arter som store rovdyr og fjellrev. Selvfølgelig må all vernet natur med gode bufferzoner skånes.

Vi forventer også at den frivillige sektoren mye tidligere blir trukket inn i prosessene, og at kartleggingen av naturmangfoldet styrkes betraktelig. Vi trenger overordna planer med oversikt over verneområder, randsoner, viktige naturtyper,

potensielle verneområder og annen viktig natur. Anlegg som foreslås i slike områder må automatisk bli avslått. Leveområdene til alle nasjonale ansvarsarter må automatisk gi nei-status. Det samme gjelder områder for trekkende arter, hvor det ofte er spesielt store forekomster av sårbare arter.

Mens resten av Europa har kuttet mye i sine klimagassutslipp, har de norske utslippene økt de siste 30 årene. Norge må nå ta langt større ansvar for å unngå farlige klimaendringer. Først og fremst innebærer det full stans i leting etter ny olje og gass og en rask utfasing av petroleumproduksjonen i Norge. I tillegg haster det med tiltak som økt CO₂-pris, økt elavgift, mer kollektivtrafikk, mindre motorveibyggning og forbud mot ødeleggelse av myr og andre arealer som er viktige karbonlagre.

Vindkraften er fornybar, men skal Norge i det hele tatt bygge ut vindkraft på land, må utgangspunktet være mindre anlegg som legges i industrialiserte områder, langs etablerte infrastrukturnettverk og på andre arealer der naturverdiene allerede er sterkt forringet. Dagens naturrasering er skadelig for både klima og natur.

Silje Ask Lundberg
Leeri i Naturvernforbundet

Maren Esmark
Generalsekretær i Naturvernforbundet

MERCOSUR Trussel mot norsk landbruk

I 2017 ble det startet forhandlinger om en frihandelsavtale mellom EFTA, som består av medlemslandene Norge, Sveits, Island og Liechtenstein, med Mercosur, som er et frihandelssamarbeid mellom Brasil, Argentina, Uruguay og Paraguay.

Ifølge regjeringens egen nettside legges det opp til en bred avtale som i tillegg til handel med varer og tjenester skal dekke andre tema som investeringer, immaterielle rettigheter etc.

Denne frihandelsavtalen kan utgjøre en stor trussel for landbruket i Norge. Ifølge AgriAnalyse har Norge 48 prosent tollfri varelinje på landbruksvarer og 95 prosent på industrivarer som også inkluderer fisk.

Norge har allerede et handelsunderskudd med Mercosur. Det importeres altså mer fra disse landene enn hva som eksporteres. Hvis Norge skal øke sin tilgang til markedet i Sør-Amerika for varer som f.eks. sjømat og gass blir det naivt å tro at disse landene ikke ønsker å øke tilgangen på det norske markedet for sine eksportprodukter.

Alle landene i Mercosur produserer store mengder jordbruksvarer. Ettersom Norge har 95 prosent tollfri varelinje på industrivarer og dermed ikke har så mye annet å lokke med enn mindre toll på jordbruksvarer, blir regnestykket enkelt: Norge vil mest sannsynlig måtte åpne for økt import av jordbruksvarer fra Sør-Amerika.

Å åpne for økt import av jordbruksvarer vil skape store utfordringer for norsk matproduksjon. Norske bønder har ikke sjanse til å konkurrere med landbruksgigantene fra Sør-Amerika. I tillegg til vi taper marked for den trygge rene maten som produseres i Norge, vil også dette ha negative konsekvenser for matindustrien, lokalsamfunn og kulturlandskap.

Forhandlingene med Mercosur er enda ikke ferdigstilt og regjeringen må nekte å sette matindustrien – Norges største fastlandsindustri – på spill.

Henning Røyneberg
Nestleder Sola Senterparti

Eksport: Argentina eksporterer ma. storfekjøtt.

Foto: Jorisvo / Mostphotos